

Молодий комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 30 липня 1983 року

№ 90 (3285).

Ціна 2 коп.

ПАРТІЯ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ДІЇ

Комуністи, вся прогресивна громадськість нашої планети звертають сьогодні свій погляд до джерел лєнінської партії — Другого з'їзду РСДРП. Вісім десятиріч відділяють нас від тих днів, коли він завершив об'єднання революційних марксистських організацій Росії на ідейних, політичних і організаційних принципах, висунутих В. І. Леніним.

29 липня в Москві, у Великому Кремлівському Паладі, відбулось урочисте засідання, присвячене знаменній даті.

У залі — представники робітничого класу столиці, трудівники Підмосков'я, ветерани партії, вчені, діячі культури, воїни Радянської Армії. Присутні глави дипломатичних представництв соціалістичних країн.

Тривалими оплесками учасники урочистого засідання зустрічають товаришів Г. А. АЛІЄВА, М. С. ГОРБАЧОВА, Г. В. РОМАНОВА, Д. Ф. УСТИНОВА, В. І. ВОРОТНИКОВА, Б. М. ПОНОМАРЬОВА, М. В. ЗИМЯНИНА, К. В. РУСАКОВА, М. І. РИЖКОВА.

Разом з ними в президії — тепло зустрінуті присутніми генеральний секретар ЦК Комуністичної партії В'єтнаму Ле Зуан, генеральний секретар ЦК Монгольської Народно-революційної партії, голова Президії Великого Народного Хуралу Монгольської Народної Республіки Ю. Цеденбал.

У президії також — ветерани лєнінської партії, керівники партійних, радянських і громадських організацій, передовики промисловості і сільського господарства, визначні діячі науки і культури, воєначальники.

З доповіддю «Партія революційної дії» виступив секретар ЦК КПРС М. В. Зимянін.

На світанку XX століття, сказав він, мало хто міг гідно оцінити великий сенс II з'їзду РСДРП. Та минуло менш як півтора десятиріч, і викувана на з'їзді партія більшовиків-лєнінців привела робітничий клас, трудящих Росії до першої переможної соціалістичної революції, яка відкрила нову епоху всесвітньої історії.

Нерозривна нитка революційної наступності зв'язує діяльність КПРС з її ідейними і організаційними засадами, з принципами більшовицької, лєнінської етики, невіддільної від справді революційної політики. Усе це було для радянських комуністів джерелом величезної енергії і творчості, надихало їх на масовий героїзм у найбільш напружені моменти життя нашої країни. І нині, зустрічаючись з принципово новими завданнями і проблемами, ми звертаємо свій погляд до досвіду й подвигу тих, хто заклав основи нашої партії, хто показав російському пролетаріатові єдино вірний шлях у боротьбі за соціалізм.

Багате на звершення, динамічним і цілеспрямованим є життя КПРС. Послідовний і ясний її науково вивірений лєнінський курс. Закріплений у рішеннях XXVI з'їзду партії, листопадових (1982 р.) Пленумів ЦК КПРС, цей курс набув дальшого розвитку на червневому (1983 р.) Пленумі Центрального Комітету, рішення якого зустріли одностайну підтримку комуністів, усіх ра-

дянських людей, викликали в країні високе політичне і трудове піднесення.

Ці важливі політичні події знову переконливо продемонстрували непорушну єдність партії і народу, їх згуртованість навколо Лєнінського Центрального Комітету КПРС, його Політбюро на чолі з товаришем Ю. В. Андроповим. Вони ще раз показали творчу могутність нашої партії, її непохитну вірність справі Лєніна, прапорці Лєніна.

Доповідач спинився на питаннях історії створення партії нового типу — партії більшовиків, охарактеризував її особливості, докладно розкрив значення II з'їзду РСДРП. Вирішальний крок у з'єднанні наукового соціалізму з робітничим рухом Росії, підкреслив він, невіддільний від імені Володимира Ілліча Лєніна — великого вождя пролетаріату, послідовного продовжувача справи Маркса і Енгельса, геніального теоретика і політика, безстрашного революціонера.

Вклад Лєніна в стратегію і тактику боротьби пролетаріату невіддільний від усього багатства його ідей, зв'язаних з творчим розвитком філософії, політичної економії, наукового комунізму. Як ніхто інший, Лєнін розумів винятково важливе значення постійного збагачення теорії марксизму. Глибоко осмисливши нові явища в житті людства, проблеми, висунуті бурхливим розвитком науки і техніки, узагальнивши досвід російського і всього міжнародного робітничого руху, Лєнін рушив уперед усі складові частини нашого великого вчення, яке ми по праву називаємо марксизмом-лєнінізмом.

Спираючись на строго наукову оцінку досягнень і можливостей радянського суспільства, враховуючи реальні динаміку внутрішніх і міжнародних факторів, КПРС на своєму XXVI з'їзді виробила розгорнуту програму економічного і соціального розвитку країни на одинадцять п'ятиріччя і на 80-і роки в цілому. Боротьба за її виконання стоїть у центрі зусиль партії, всього радянського народу.

Секретар ЦК КПРС докладно охарактеризував вузлові напрями зростання народного господарства країни, ідеологічної роботи, підвищення добробуту радянських людей, спинився на питаннях міжнародного становища.

Наприкінці М. В. Зимянін сказав: Унікальна, героїчна доля у створенні В. І. Леніним великої організації революціонерів. 80 років вона сміливо йде по історичній цілі, відкриваючи людству нові горизонти суспільного прогресу.

Радянський народ впевнено дивиться у майбутнє, повністю довіряє партії комуністів, партії соціального оптимізму. Цей оптимізм народжений усією історією радянської країни, свідомістю нашої сили, правильності обраного шляху. Ми вірні більшовизмові, бо він на ділі довів свою нездолану духовну, організуючу, творчу могутність, здатність бути взірцем переможної революційної стратегії і тактики в боротьбі за визволення праці, за перетворення суспільства на справедливих, соціалістичних засадах, за мир і життя на землі.

(ТАРС).

В ОБКОМІ ЛКСМУ

НА ЧЕРГОВОМУ засіданні бюро обкому комсомолу розглянуто питання роботи комсомольських організацій Новоархангельського району по вдосконаленню ідейно-політичного виховання молоді в світлі рішень XIX з'їзду ВЛКСМ. У постанові відзначається, що комсомольські організації району проводять певну роботу по вдосконаленню ідейно-політичного виховання

молоді. В школах комсомольської політосвіти відбулися заняття по вивченню матеріалів XXVI з'їзду КПРС, XXVI з'їзду Компартії України, XIX з'їзду ВЛКСМ. Нині активно пропагуються матеріали червневих (1983 р.) Пленумів ЦК КПРС і ЦК Компартії України. Проводиться робота по посиленню лекційної пропаганди по формуванню у молодих людей високих моральних цінностей, активної життєвої позиції.

Разом з тим, як відзначає в постанові, у роботі комсомольських організацій району по ідейно-політичному вихованню молоді є серйозні недоліки. На низькому рівні залишається робота по поліпшенню трудового виховання молоді. Райком комсомолу, первинні комсомольські організації недостатньо впливають на зміст масово-політичної роботи. Неефективно діє лекторська група райкому комсомолу. У лекторів немає підготовлених текстів лекцій.

Райком комсомолу ще слабо контролює хід занять у системі комсомольської політосвіти. Відсутні графіки відвідування цих занять.

Потребує поліпшення робота райкому комсомолу і в організації змістовного

дозвілля молоді, профілактики правопорушень серед молодих людей.

На засіданні бюро обкому комсомолу заслухано звіт другого секретаря Новоархангельського райкому комсомолу Т. Яценко. Бюро обкому вказало бюро райкому комсомолу на істотні недоліки в організації ідейно-політичного виховання молоді, зобов'язало розробити конкретний план роботи по посиленню лекційного виховання юнаків і дівчат району в світлі рішень червневого Пленуму ЦК КПРС.

Комсомольським організаціям району рекомендовано широко організувати соціалістичне змагання серед комсомольців і молоді по виконанню й перевиконанню завдань одинадцятиріччя, забезпечити участь кожної молоді людини в Лєнінському заліку «Рішення XXVI з'їзду КПРС — у життя».

Бюро обкому ЛКСМУ розглянуло питання про неправильне реагування Кіровоградським міським комсомолу на критику в газеті «Молодий комуніст». Бюро обкому комсомолу оголосило догану другому секретарю міськкому ЛКСМ України С. Зятіну, вказало першому секретарю міськкому В. Кулику на недопустимість неправильного і несвочасного реагування на критику в пресі.

Бюро обкому комсомолу розглянуло також ряд питань внутрішньої роботи.

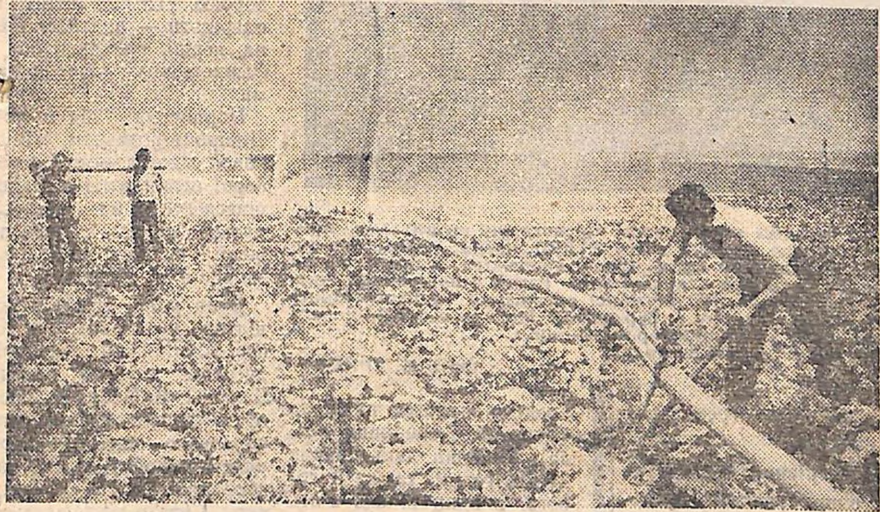
ЗА МАРШРУТОМ

«ІСКРЫ»

По одному з маршрутів транспортування лєнінської «Іскри» вирушила експедиція, організована Львівським обкомом комсомолу. В її складі — ветерани партії, лектори, викладачі вузів, комсомольські активісти. Співробітники інституту марксизму-лєнінізму при ЦК КПРС допомогли їм зібрати багатий матеріал про першу загальноросійську політичну марксистську негалецьку газету, місяця її пересилки і зберігання, склали детальну карту міст і сіл Львівської, Тернопільської і Хмельницької областей, через які у 1901—1903 роках вона підпільно переправлялась у Росію.

Зібрані матеріали учасники експедиції переладують у Львівський філіал центрального музею В. І. Лєніна. Вони виступлять перед трудящими з циклом лекцій та бесід, присвячених славним сторінкам історії партії.

І. БАЧУН,
кор. ПАТАУ.

Цього року дощі не так часто, як того хотіли, осіждали землі Устинівського району. Хлібні жнива закінчилися. А «зелені» — тримають. Припаси якнайбільше запас нормів — таке завдання стоїть ліній перед нормозаготівельниками колгоспу імені Лєніна. Напоїти вологою землю — ось де запо-

рука успішної їх заготівлі. Це добре розуміє згуртований молодіжний колектив поливальників, де завжди і в усьому діє, чітко правило: один за всіх і всі за одного...

Ще хвилинка — і працює останній розбризкувач. Монтування поливної магістралі закінчено. З цим швидкою впоралися Віталій

СЕЗОНЕНКО, Вєдєдємир БАРАБАШ та Віталій ЗАМША. Вони забезпечують полив 30-гектарної площі городиш і та тридцять гектарів багаторічних трав. Поряд з ними працює Олександр ЛЕОНЧЕНКО (на знімку справа), який починає полив чергової ділянки.

Фото М. САВЕННА.

РОЗУМ, ЧЕСТЬ І СОВІСТЬ НАШОЇ ЕПОХИ

Так починалася партія

РЕПОРТАЖ ІЗ ЦЕНТРАЛЬНОГО МУЗЕЮ В. І. ЛЕНІНА

НА КУМАЧЕВОМУ полтиніці — карбовані ленинські рядки:

«... Дайте нам організацію революціонерів — і ми перевернемо Росію!»

Поряд — перше видання класичної праці вождя «Що робити?», з якого взята ця крилата фраза. Книга, написана в кінці 1901 — на початку 1902 року, побачила світ у Штутгарті в березні 1902 року. А народилася така організація революціонерів — більшовицька партія — через півтора року, на Другому з'їзді РСДРП, 80-річчя якого широко відзначають комуністи, весь радянський народ, прогресивне людство планети.

Напередодні знаменної дати відвідувачі Центрального музею В. І. Леніна, звідки веде́ть ця розповідь, з великим інтересом оглядають зали, експозиція яких розкаже про те, як готувалася і проходила з'їзд, на якому закінчився процес об'єднання революційних марксистських організацій Росії на ідейних, політичних і організаційних принципах, розроблених В. І. Леніним, і була утворена більшовицька партія.

«На історичну арену вийшла партія нового типу — партія робітничого класу, партія наукового комунізму, партія соціалістичної революції і комуністичного творення» — говорить в постанові ЦК КПРС «Про 80-річчя Другого з'їзду РСДРП».

Ось широко відома фотографія кінця минулого століття. Ми бачимо на ній групу керівних діячів петербурзького «Союзу боротьби за визволення робітничого класу» на чолі з В. І. Леніним.

Про організацію революціонерів, здатну перевернути Росію, В. І. Ленін мріяв і в петербурзькій в'язниці, куди він був кинутий після арешту у справі «Союзу боротьби». Фотографію камери-одиночки, де він провів довгих 14 місяців, теж можна бачити на стенді. І за тюремними ґратами Володимир Ілліч писав нелегальні брошури і листівки, працював над проектом програми партії; написав пояснення програми. З метою конспірації Ілліч записи робив лимонним соком і молоком, яке наливав у саморобні чорнильниці з хліба.

І в засланні у Шушенському думка про створення партії не залишала Володимира Ілліча. Тут він закінчив роботу над такою фундаментальною працею, як «Розвиток капіталізму в Росії». Тут він написав і відому брошуру «Завдання російських соціал-демократів» — один із програмних документів партії. Поряд із документами відвідувачі музею довго розглядають фотографії Шушенського, макет хати селянки П. А. Петрової. Тут Володи-

мир Ілліч жив і написав багато теоретичних робіт. А ось фото дерев'яного будиночка у Мінську. Тут у березні 1898 року таємно проходив Перший з'їзд РСДРП, який проголосив заснування партії.

Ще в Шушенському Володимир Ілліч дійшов висновку, що вирішальну роль у створенні марксистської партії має відіграти загальноросійська політична газета. Такою газетою стала ленинська «Искра». Ми бачимо в експозиції перший номер «Искры», датований груднем 1900 року. Поруч інші номери ленинської «Искры». Володимир Ілліч був її душею, організатором, фактичним редактором. Макет будинку в Лейпцігу, де містилась друкарня, у якій був надрукований перший номер «Искры», і копію обладнання друкарні теж можна бачити в музеї. Їх подарували нашій країні комуністи НДР до 50-річчя Великого Жовтня.

Ленинська «Искра» успішно виконала своє завдання — підготувала другий з'їзд.

І ось фотографія столиці Бельгії — Брюсселя. 80 років тому, 30 (17) липня 1903 року тут відкрився Другий з'їзд РСДРП. Уявлення про обстановку, в якій зібрався з'їзд, дає картина Ю. Виноградова. З метою конспірації делегати зібралися в одному зі складських приміщень. Стіл президії покритий скатертину, вікно завішене тканиною. На передньому плані щось енергійно говорить делегатам Володимир Ілліч. Навколо — скупі освітлені, зосереджені обличчя делегатів...

Центральне місце в роботі Другого з'їзду РСДРП зайняло обговорення Програми і Статуту партії. На стендах — фотокопії накиданих рукою Ілліча проектів резолюцій з'їзду, проекту Програми партії, плану промови про Програму. У гострій боротьбі проти «економістів», представників Бунду та інших опортуністів В. І. Леніну і його однодумцям вдалося відстояти всі принципи положення Програми.

На Другому з'їзді виявилось два напрями в партії. Один — революційний, до якого входили прихильники Леніна, котрі на виборах у керівні органи партії одержали більшість голосів. Їх стали називати більшовиками. Другий — опортуністичний. Його лідерами були Мартов, Дан, Потресов та інші. (Невдовзі після з'їзду на позиції опортунізму вони виявилися у меншості, і їх стали називати меншовиками. Більшість, котра йшла на з'їзді за Леніним, відображала настрій передових робітників, вихованих «Искрою» і книгою Леніна «Що робити?»)

Створена на Другому з'їзді РСДРП більшовицька партія принципово відрізнялась від партій II Інтернаціоналу, котрі були неспроможні до революційної дії.

«Більшовизм існує як течія політичної думки і як політична партія, з 1903 року», — відзначав В. І. Ленін. Накреслені в музеї, ці рядки звучать референсом до всієї експозиції, що розповідає про титанічну діяльність нашого великого вождя і вчителя, спрямовану на створення в Росії марксистської партії.

Вісім десятиріч відділяють нас від Другого з'їзду РСДРП. Справді героїчний шлях боротьби і перемог пройшла відтоді ленин-

ська партія. Зали музею В. І. Леніна переконливо свідчать про це. Із невеликої організації революціонерів-марксистів вона перетворилася у могутню згуртовану партію, котра нині налічує більше 18 мільйонів комуністів, у керівну і спрямовуючу силу радянського суспільства, бойовий випробуваний авангард радянського народу.

КПРС провела трудящих нашої країни через вогонь трьох російських революцій до скинення царизму, владі поміщиків і капіталістів, до встановлення диктатури пролетаріату. Велика Жовтнева соціалістична революція ознаменувала корінний поворот в історичній долі людства, відкрила нову еру переходу від капіталізму до соціалізму. Партія організувала перемогу нашого народу над інтервентами і внутрішньою контрреволюцією в роки громадянської війни. У суворі роки Великої Вітчизняної партія виступала натхненником і організатором всенародної боротьби проти німецько-фашистських загарбників. Під її керівництвом радянські люди одержали всесвітньо-історичну перемогу, врятували народи світу від загрози фашистського пригноблення.

Торжеством ідей пролетарського Інтернаціоналізму стало створення Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Під керівництвом КПРС наша Батьківщина стала могутньою індустріально-

колгоспною державою, країною передової науки і культури. В Радянському Союзі збудовано розвинуте соціалістичне суспільство, виникла нова історична спільність людей — радянський народ. Вирішальним фактором суспільного прогресу стала світова система соціалізму.

Генеральний секретар ЦК КПРС Ю. В. Андропов у доповіді, присвяченій 60-річчю СРСР, говорив, що всі наші досягнення і перемоги нерозривно пов'язані з діяльністю ленинської партії комуністів. Саме партія була і залишається тією могутньою творчою, мобілізуючою силою, яка забезпечує безперервний рух уперед на

ЧАСТО ПІД час зустрічей з молоддю нашого міста розповідає Іван Васильович Новиков про житі роки, ділиться щедро своїм досвідом ветерана партії, війни та праці. «Юність наша, — каже ветеран, — припала на тяжкий, грізний час. А все ж дорога нам вона. Плине час, і деє далеко залишилася наша молодість, черствий хліб за картками, «буржуйки» і затемнені вікна...»

ПОГЛЯД КРІЗЬ РОКИ

Їх водила молодість

І. В. Новиков згадає початок свого шляху. Йшов сімнадцятий рік двадцятого століття. Коли підірив, влаштували його учнем у ливарний цех. Тим більше, що Москва поряд була:

початок зборів на заводському підприємстві. Так було й тоді, коли більшовицькі агітатори вперше роз'яснювали відомі «Квітневі тези» Володимира Ілліча Леніна, що містили план переходу від буржуазно-демократичної революції до соціалістичної.

— Складний то був час, — каже Іван Васильович. — Недобита буржуазія, та й меншовики разом з есерами, деякі дипломати з капіталістичних країн зоднали наклепи на партію більшовиків та її вождя В. І. Леніна.

І. В. Новиков розповідає про пам'ятну подію, що сталася в жовтні того ж 1917 року. За рішенням страйкового комітету робітники їхнього заводу одного дня зібралися в колону і рушили вулицями міста до центру Москви. В голові колони майорів червоний прапор, несли й гасла: «Кінець тимчасовому уряду!», «Вся влада Радам!»

Крок за кроком постає в нашій уяві той маршрут, який запам'ятався ветеранові на все життя: він називає вулиці й площі, заводи й фабрики на тому шляху.

Йшли роки. Перша нагорода — медаль «Двадцять лет РККА» знайшла Новикова вже у званні лейтенанта прикордонних військ. Потім за зразкове виконання завдання був нагороджений іменною зброєю. Та не встиг її одержати — почалася війна, перші, найтяжчі бої з фашистськими загарбниками.

Поранення під містом Дніпропетровськом. Висновок лікарів — «до строювої непридатний». Залишився все ж на відповідальній посаді, і лише по війні вийшов за станом здоров'я у відставку.

Були роки праці у цивільних установах, а тепер, розмінявши восьмий десяток, кавалер ордена Леніна І. В. Новиков виконує доручення комітету народного контролю, бере участь в роботі комісії по збиранню коштів у Фонд миру. І часто зустрічається з молодими кіровоградцями. Виконує молоді на славних революційних і трудових традиціях радянського народу.

С. БОНФЕЛЬД,

голова первинної організації Товариства охорони пам'яток історії та культури жекору № 2.
м. Кіровоград.

Частими гостями стали молоді кіровоградці на виставці, присвяченій 80-річчю Другого з'їзду РСДРП, котра працює в обласному краєзнавчому музеї. Цікаві експонати, представлені тут, розповідають про становлення партії більшовиків, про вклад Єлисаветградської партійної організації в революційну боротьбу проти царизму й буржуазії. Молодь сьогоднішнього дня віддає шану революціонерам-ленинцям.

На знімку: у залі виставки.

Фото В. ГРИБА.

всіх напрямках суспільного прогресу.

Під керівництвом КПРС, під випробуванням прапором марксизму-ленінізму наша Вітчизна, відстоюючи справу миру в усьому світі, впевнено йде до нових звершень і перемог.

В. КНЯЗЕВ.

(Друкується зі скороченнями зі щомісячника запитань і відповідей «Сообщеседник», видавництва «Московский рабочий»).

МИКОЛАЇВСЬКА МОРСЬКА ШКОЛА ДТСААФ ГОТУЄ РАДІОТЕЛЕГРАФІСТІВ ДЛЯ СЛУЖБИ НА ФЛОТІ. У РОЗПОРЯДЖЕННІ КУРСАНТІВ СУДНА, ШЛЮПКИ, КЛАСИ, ОБЛАДНАНІ СУЧАСНОЮ АПАРАТУРОЮ. У ШКОЛІ ВЕДЕТЬСЯ ВЕЛИКА РОБОТА З ВІЙСЬКОВО-ПАТРИОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ. ЧАСТО ПРОВОДЯТЬСЯ ЗУСТРІЧІ З ВЕТЕРАНАМИ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНАНОЇ ВІЙНИ.

НА ЗНІМКУ: КУРСАНТ ВАЛЕРІЙ ТАРАНКОВ. ВІН ПРИЇХАВ ДО ШКОЛИ З ОЧАКОВА, ДЕ ПРАЦЮВАВ СЛЮСАРЕМ.

(Фотохроніка РАТАУ).

ЕСТАФЕТА МУЖНОСТІ

Сергію, допитливий карокий непосида, любив зустрічати батька, коли той повертався з далекіх морських походів. Вмостившись у батька на колінах, хлопчик розпитував, як проходило полювання у суворих водах Атлантики, що там було цікавого. Коли мова заходила про якісь складні ситуації, син запитував:

— А не страшно було?

— Моряки — люди сміливі, — усміхався батько.

— Я також хочу бути сміливим. І як ти — моряком.

— Добре, сину, — погоджувався Борис Якович, — будеш моряком. Але для цього треба добре вчитись, загартовувати себе фізично.

Після кожної розповіді про роботу флотського командира ще більше міцнішало Сергієве бажання стати військовим моряком. Він із нетерпінням чекав того дня, коли отримає атестат про закінчення середньої школи і подасть документи в училище.

І такий день настав. Шмаков-молодший успішно витримав конкурсні екзамени і став курсантом Калінінградського вищого військово-морського училища.

З перших же днів юнак зарекомендував себе дисциплінованим. Уже на першому курсі друзі обрали Сергія секретарем комсомольської організації роти. І вони не помилились.

Багато було хороших, цікавих справ на рахунок їх ватажка. Це і спортивні змагання, і гурткова робота, і художня самодіяльність.

Відмінник бойової і політичної підготовки, Сергій Шмаков згодом отримав звання старшини першої статті і призначення на посаду командира відділення. Радісною подією в житті курсанта був день прийняття його в партію. Швидко промайнули курсантські роки. Збулася мрія хлопчини. Надівши погони офіцера, комуніст Сергій Шмаков гордо несе естафету мужності, прийнявши від батька. Нині старший помічник командира протичовнового корабля капітан-лейтенант Сергій Шмаков служить на дочірньому флоті.

Відслуживши 29 років на Балтійському флоті, батько Сергія капітан другого рангу запасу Борис Якович Шмаков нині живе і працює у Світловодську. Комуніст часто виступає перед вихованцями морського клубу, прищеплюючи їм любов до нелегкої, але сповненої романтики професії морського офіцера.

М. ВЕНЦОВСЬКИЙ,

завідуючий позаштатним відділом оргмасової роботи та військово-патріотичної пропаганди Світловодського міського комітету ДТСААФ.

«ЦІ ТОВАРИ ЗАБЕРУ ДЛЯ СЕБЕ»

Продавати спиртні напої неповнолітнім суворо заборонено. Повнолітнім у нашій республіці стають юнаки і дівчата, коли їм виповнюється 18 років. Це прописні істини, і їх знає кожен. Працівники прилавка — насамперед. Бо продаж спиртних напоїв неповнолітнім — порушення правил радянської торгівлі. Однак знати правила — це одне, а дотримуватись їх — зовсім інше. Так принаймні вважають деякі продавці сільських магазинів і кафе Бобринецького району.

Рейдова бригада дозволяє собі засумніватись у тому, що всі продавці магазинів району знають одну із висловлених вище прописних істин. А саме: що повнолітніми у нас стають у 18 років. Продавець магазину № 130 Бобринецької райспоживспілки у селі Чарівному, куди ми завітали насамперед, здивовано округлила очі:

— А я вже скільки років продаю шістнадцятилітнім і байдуже собі. То, кажете, до вісімнадцяти не можна? — перепитувала нас Марія Семенівна Отгон.

Працює ж за прилавком Марія Семенівна уже 15 років. Тому й хочеться запитати працівників Бобринецької райспоживспілки — як може такий фахівець одягати білий халат продавця? Мабуть же велика вина в цьому товариства. Бо якби серйозно, вимогливо провдалися атестації, перевірки продавців на знання правил радянської торгівлі — такого б не трапилось.

Проте продають спиртне хлопцями здебільшого не через незнання. Відвідини ще кількох магазинів підтвердили цю думку. А через що? З якої причини? Причина у більшості, як правило, одна — виконати план і одержати свіжу копійку. Зробити план — прагнення похвальне. Але, коли це робиться за рахунок отруєння «зеленим змієм» незміцнених підлітків організмів?

Ні, ми не обмовились — коли план товарообігу виконується з явним порушенням правил радянської торгівлі, то частина заробітку такого продавця — свіжа копійка. Бо ми звикли це поняття, явно з негативним забарвленням, ставити тільки поряд із гондлярством, здирством, спекуляцією. А чи не стоїть воно дій тих людей, які попри всякі норми і правила спекулюють своєю совістю, професійною честю задля єдиного — заробити на масло до хліба? Стосується.

Про це ми намагались поговорити із продавцями, але вони знаходили як виправдати власні дії. І аргументи наводилися, можна сказати, не на високому кваліфікаційному рівні. Так, продавець магазину № 102 у селі Витязівці В. Д. Косова обурювалась: — Я не знаю цього хлопця — повнолітній він чи неповнолітній. Що ж, у кожного паспорта вимагати? У мене й без цього всякої мороки вистає.

Можливо, так само спробувала б виправдовуватись і працівник Витязівського кафе «Весна» Бобринецького комбінату громадського харчування Людмила Чайковська, але за покупця у неї був надто малий хлопчик, щоб можна було

засумніватись у його неповнолітності. Ні сумнівів, ні докорів сумління не виникає у цієї молоді жінки, коли діти через прилавок їй простягають троячки чи червінці. Вона продає й тим, хто вже добре напіди-питу.

У червні мешканці Витязівки на сході жителів скаржились на Чайковську — продає вино п'яним, підліткам. Але той товариський осуд не вплинув на неї, не зробила Людмила висновків.

Ми ще тільки збиралися глянути під прилавок, як вона сплеснула у долоні:

— Ой, батечку, що ж це буде? Де ж це вона взялася, хто її сюди поставив?..

Під прилавком стояла повна склянка із каламутним, прикритим папірцем зверху (аби не видихувався) самогоном. Для чого він тут — логіка в даному випадку може завести будь-куди, тільки не до таких наївних запитань, як у Чайковської. Чого ти тільки не видумав для того, аби мати зиск із своєї роботи?

Та продавець магазину № 121 у селі Кіровському не видумує. Тетяна Павлівна Костенко вважає, що давній, перевірений спосіб «я — тобі, а ти — мені» як ніякий інший дає змогу мати те, що хочеш мати. Магазин у селі невеличкий, бо й село маленьке, але в такому ось магазині рейдова бригада під прилавком і в підсобній кімнатці знайшла приховані дефіцитні і першої необхідності товари 49 найменувань на суму 1306 карбованців.

Тетяна Павлівна загорділа шлях членам рейдової бригади до «власних», як вона пояснювала, товарів:

— Це все для себе. Я заберу.

«Для себе» були приховані сода і цукор, білизна чоловіча і жіноча, клейонка п'яти сортів і хустки шерстяні, сирники і сорочки чоловічі бавовняні, консерви, шкарпетки прості... Повторюємо — товари 49 найменувань.

Люди за годину розібрали все це. А ті, хто проходив повз магазин, перепитували: «Що, товари привезли?»

«Привезли», — відповідали ми, бо й справді, коли тільки зашли до магазину, там нічого було купувати.

Все. Факти вичерпано. Їх достатньо для того, аби від голови Бобринецької райспоживспілки та директора Бобринецького комбінату громадського харчування чекати рішучих заходів і серйозної відповіді.

Рейд провели: З. СЕКРЕТ — відповідальний секретар комісії по боротьбі з пияцтвом Бобринецького райвиконкому, В. ШТЕФАН — дільничний інспектор інспекції у справах неповнолітніх райвідділу внутрішніх справ, Т. ЛІСОВСЬКА — другий секретар райкомітету ЛКСМ України, В. БОНДАР — член обласного штабу «Комсомольського прожектора», спеціаліст «Молодого комунара».

ЦІ ЛЮБИТЕ ви театр? — запитують нас екранні героїні Тетяни Дороніної, і ми, заворожені голосом актриси, охоче повторюємо слідом за нею: «Так, ми любимо театр, але...» Про це «але», що довгий час складає предмет дискусії кіровоградських театралів, мені й хочеться поговорити з читачами газети.

Суть проблеми можна висловити в кількох словах: до театру глядач, особливо молодий, не часто ходить. В чому ж причина?

Звичайно, не в тому, що ми розчарувалися в мистецтві театру. Однією з найважливіших причин, на мою думку, є ось що: вже досить довго колектив театру не займається серйозно й постійно вихованням свого глядача. Мені здається, що тут необхідна, по-перше, продумана система заходів з метою широкого залучення до театру дітей і підлітків. Очевидно, що для цього явно не досить культпоходів до театру, хай навіть регулярних. Потрібні дружні зустрічі із авторами і учасниками спектаклів, що полюблялись, творчі звіти майстрів сцени, розмови про історію театру, обговорення прем'єр — і це далеко не вичерпний перелік.

Для того, щоб виховувати свого глядача, театру потрібно перш за все мати своє творче обличчя, тобто, коли хочете, свою естетику, і, головне, свій репертуар, свої принципи його формування. Нині, мені здається, вкрай важливо орієнтуватися на глядача, його інтереси, його запити, його оцінки. Передбачаю заперечення: мистецтво покликане не потурати смакам публіки, а виховувати їх. Згоден. Але: щоб одержати право і можливість виховувати глядацький смак, театр

повинен спочатку завоювати довіру глядача.

Не секрет, що років 15 тому наш театр користувався у місті неабиякою популярністю. Аналізуючи творчість театру за півтора десятиріччя, я звернув увагу ось на що. По-пер-

ше й омолоджувати репертуар. Отож, я переконаний у необхідності більш диференційованого й осмисленого підходу до формування репертуару театру імені М. Кропивницького. Він не має права йти шляхом жанрової й

становчу групу. В статті Т. Міллер «Драма чи комедія?» мене вразила така фраза: «І ми за почуття, але справжні, сильні почуття, керовані сильною волею і розумом». Так ось у чому справа! Повисши ярлик «аморальності» на взамемні героїв, в основі яких — глибоке й всепоглинаюче почуття, рецензент, свідомо чи не свідомо, поділяє точку зору холодних прагматиків. Саме такого погляду дотримуються Анатолій, мати Олега, інші члени «інтелектуальної еліти», що лишилася, «за кадром».

Чи не намагається автор статті «Драма чи комедія?» підмінити реальне відображення оточуючої дійсності схоластичним моралізуванням, видаючи його за педагогічні принципи сценічного мистецтва? Я ж, навпаки, вбачаю в нових постановках кропивничан ідеї й думки, співзвучні принципам формування гармонійно розвинutoї особи комуністичного завтра. І тому мені, комсомольському працівникові, хотілося б висловити надію, що не менш вдалими будуть прем'єри нового театального сезону — спектаклі «А все-таки вона крутиться» за п'єсою А. Хмелика та «Свідок» за Ю. Яковлевим.

Пробудити у юного глядача інтерес до театру, відродити славу театру корифеїв української сцени — завдання не з легких. Що ж, легких шляхів у мистецтві не буває, зате сторицею за труднощі відплачують щастя творчих удач і радість нових відкриттів на терені театру.

І. КРИКУНЕНКО,

лектор відділу пропаганди й культурно-масової роботи обкому ЛКСМ України.

І ДРАМА, І КОМЕДІЯ!

ПРОДОВЖУЄМО РОЗМОВУ

22 лютого нинішнього року в публікації «Театр для молоді чи молодь для театру?» «Молодий комунар» порушив питання про місце театру в житті молоді міста і завдання комсомольських організацій міста та колективу акторів щодо ширшої популяризації театального мистецтва, підвищення його ролі у вихованні підрастаючого покоління. В травні розмову на цю тему на сторінках газети продовжила викладач Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна Т. Міллер. І ось нині ми надаємо слово ще одному учасникові дискусії — Ігорю Крикуненку. Нагадуємо, що на цьому дискусія не закінчується. Редакція чекає ваших, шановні читачі, листів з приводу порушених проблем.

ше, калейдоскопічно швидко змінювались протягом цього часу режисери театру. По-друге, за останні п'ятнадцять років тут було поставлено п'єси М. Старицького, І. Карпенка-Карого, М. Кропивницького, І. Драча, Г. Квітки-Основ'яненка, Є. Шварца, А. Коломійця, М. Зарудного. Лише по разі з'явилися на афішах кропивничан В. Шекспір, О. Островський, К. Гольдони. Зовсім не було А. Чехова, М. Горького, Б. Брехта, радянських драматургів «нової хвилі» Л. Петрушевської, В. Славкіна, О. Галіна, Н. Павлової та інших.

Звичайно, класика завжди сучасна. Але треба

тематичної одноманітності. І Ось НА СЦЕНІ театру з'явилися «Гра на клавесині» за п'єсою Я. Стельмаха та «Солом'яна сторожка» за Ю. Еділсом. Вони мали успіх. Мені здається, перш за все тому, що є наскрізь сучасними й порушують важливі морально-етичні та соціальні проблеми нашого життя. Заговоривши мовою мистецтва про відповідальність кожного з нас за свої вчинки, примусивши кожного співпереживати героям п'єси, кропивничани ще раз довели, якою могутньою силою володіє театр.

На жаль, деякі критики поспішили засудити і спектакль, і його героїв, і по-

